

ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	رشته: علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: فیزیک ۳
مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۹۸/۰۳/۵	تعداد صفحه: ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و دادوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خودداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

توجه: استفاده از ماشین حساب ساده (دارای چهار عمل اصلی، جذر و درصد) مجاز می باشد.

ردیف	سؤالات (با سخن نامه دارد)	نمره
۱	الف) بردار مکان را تعریف کنید. ب) در چه صورت اندازه سرعت متوسط متحرک با تنیدی متوسط آن برابر می شود؟	۰/۵
۲	نمودار سرعت - زمان متحرکی که در حال حرکت در امتداد محور X است در شکل زیر نشان داده شده است. الف) مساحت سطح بین منحنی سرعت و محور زمان در هر بازه زمانی برابر چه کمیتی است? ب) در کدام بازه زمانی بردار شتاب در جهت محور X است? پ) در بازه زمانی $t_۲$ تا $t_۳$ حرکت تندشونده است یا کندشونده? ت) در چه لحظه‌ای جهت حرکت متحرک تغییر کرده است?	۱
۳	سرعت متوسط خودرویی که از حال سکون با شتاب $1/۵ \text{ m/s}^۲$ در امتداد محور X به حرکت در می آید در ۴s اول حرکت، چند متر بر ثانیه است؟	۱/۵
۴	نمودار شتاب - زمان متحرکی که در امتداد محور X حرکت می کند مطابق شکل زیر است. توضیح دهید کدام یک از نمودارهای مکان - زمان شکل های (الف) یا (ب) می تواند متناظر با این نمودار شتاب - زمان باشد.	۰/۵
	 (ب) (الف)	
۵	چتربازی در هوای آرام و در امتداد قائم در حال سقوط است. با رسم شکل، نیروهای وارد بر چترباز را مشخص کرده و تعیین کنید و اکنون هر یک از این نیروها به چه جسمی وارد می شود؟	۱
۶	دانش آموزی به جرم 60 kg روی یک ترازوی فنری در آسانسور ساکن، ایستاده است. آسانسور با شتاب $1/۲ \text{ m/s}^۲$ به طرف بالا شروع به حرکت می کند. در این حالت ترازو چند نیوتون را نشان می دهد? ($g = ۹/۸ \text{ N/kg}$)	۰/۷۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	رشته: علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: فیزیک ۳
مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۹۸/۰۳/۵	تعداد صفحه: ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و دادوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خوداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

توجه: استفاده از ماشین حساب ساده (دارای چهار عمل اصلی، جذر و درصد) مجاز می باشد.

ردیف	ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	ردیف
۷	۱	آزمایشی طراحی کنید که با آن بتوانید ضریب اصطکاک ایستایی (μ) بین یک مکعب چوبی با وجود مشابه و میز افقی را اندازه بگیرید.	
۸	۰/۷۵	گلوله‌ای به جرم $kg=0.05$ با تندي افقی $m/s=20$ به دیواری برخورد می‌کند و بصورت افقی با تندي $m/s=15$ در جهت مخالف برمی‌گردد. اندازه تغییر تکانه گلوله را محاسبه کنید.	
۹	۰/۷۵	دو گره توپر همگن به جرم‌های $kg=120$ و $kg=40$ را در نظر بگیرید که فاصله مرکز آنها از یکدیگر $m=4$ است. نیروی گرانشی که این دو گره به یکدیگر وارد می‌کنند چند نیوتون است؟ ($Nm/kg=6 \times 10^{-11}$)	
۱۰	۰/۷۵	در شکل زیر نمودار مکان – زمان نوسانگ هماهنگ ساده جرم – فنر با دوره $s=0.4$ و دامنه نوسان $cm=4$ نشان داده شده است. اگر ثابت فنر این نوسانگ $N/m=60$ باشد؛ الف) انرژی مکانیکی این نوسانگ چند ژول است؟ ب) مقدار t_1 چند ثانیه است؟ ($\cos \frac{\pi}{3} = \frac{1}{2}$)	
۱۱	۰/۲۵	الف) موج ایجاد شده در فنر شکل رو به رو طولی است یا عرضی؟ 	
۱۱	۰/۲۵	ب) چرا به این موج پیش‌رونده می‌گویند؟ پ) رسمنانی به جرم $kg=5$ و طول $m=6$ را با نیروی $N=3$ می‌کشیم. تندي انتشار موج در این رسمنان چند متر بر ثانیه است؟	
۱۲	۱/۵	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با واژه‌های ((درست)) یا ((نادرست)) در پاسخ نامه مشخص کنید. الف) اندازه شتاب نوسانگ هماهنگ ساده در نقاط بازگشتی صفر است. ب) بسامد سامانه جرم – فنر با یک فنر معین ولی وزنه‌های متفاوت با جذر جرم وزنه به طور مستقیم متناسب است. پ) با افزایش دما در یک منطقه، ساعت آونگ‌دار (با آونگ ساده) عقب می‌افتد. ت) اگر بسامد نوسان‌های ودادشته بیشتر از بسامد طبیعی آونگ ساده باشد، برای آونگ تشید رخ نمی‌دهد. ث) تندي انتشار امواج الکترومغناطیسی در خلاء از رابطه $c = \sqrt{\mu_0 \epsilon_0}$ بدست می‌آید. ح) بسامد موج فرابینفس بیشتر از بسامد میکروموج است.	
		ادامه سوالات در صفحه سوم	

ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	رشته: علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: فیزیک ۳
مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۹۸/۰۳/۵	تعداد صفحه: ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و دادوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خوداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

توجه: استفاده از ماشین حساب ساده (دارای چهار عمل اصلی، جذر و درصد) مجاز می باشد.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره										
۱۳	یک دستگاه صوتی صدایی با تراز شدت $B = 80 \text{ dB}$ و دستگاه صوتی دیگر، صدایی با تراز شدت $B = 90 \text{ dB}$ ایجاد می کند. شدت های مربوط به این دو تراز (بر حسب W/m^2) به ترتیب I_1 و I_2 هستند. I_1 چند برابر I_2 است؟	۰/۷۵										
۱۴	گزاره های زیر را با واژه مناسب کامل کنید. الف) به هر یک از برآمدگی ها یا فرورفتگی های ایجاد شده روی سطح آب یک تشتموج می گویند. ب) مکان یابی پژواکی به همواه اثر دوپلر در تعیین و تعیین اجسام متحرک به کار می رود. پ) با افزایش دمای هوا، ضریب شکست هوا می یابد.	۱										
۱۵	طول موج نور قرمز لیزر در هوا حدود 630 nm و در محیط شیشه حدود 420 nm است. تندی این نور در شیشه را محاسبه کنید (تندی نور در هوا $3 \times 10^8 \text{ m/s}$ فرض شود).	۰/۷۵										
۱۶	از داخل پرانتز گزینه درست را انتخاب کنید و در پاسخ نامه بنویسید. الف) در گسیل (القایی - خودبه خود) فوتون در جهتی کاتورهای گسیل می شود. ب) خواص شیمیایی هر اتم را تعداد (نوترون های - پروتون های) هسته تعیین می کند. پ) نیروی هسته ای بین نوکلئون ها (کوتاه برد - بلند برد) است. ت) در دماهای معمولی، بیشتر تابش گسیل شده از سطح اجسام در ناحیه (فروسرخ - نور موئی) قرار دارد.	۱										
۱۷	الف) توضیح دهید برای یک فلز معین، افزایش شدت نور فرودی در بسامدهای بزرگتر از بسامد آستانه چه تاثیری در نتیجه اثر فتووالکتریک دارد؟ ب) دو مورد از نارسایی های مدل بور را بنویسید. پ) طول موج سومین خط طیفی اتم هیدروژن در رشتة بالمر ($n' = 2$) چند نانومتر است؟ ($R \approx 0.01 \text{ nm}^{-1}$)	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵										
۱۸	اگر شدت تابشی متوسط خورشید در سطح زمین به ازای هر متر مربع حدود 330 W/m^2 باشد در هر دقیقه چند فوتون به هر متر مربع از سطح زمین می رسد؟ طول موج متوسط فوتون ها را 570 nm فرض کنید. ($C = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$ ، $h = 6.6 \times 10^{-34} \text{ J.s}$)	۱										
۱۹	هر یک از گزاره های ستون (الف) تنها به یک واپاشی در ستون (ب) ارتباط دارد. گزاره مرتبط با هر واپاشی را در پاسخ نامه مشخص کنید (در ستون (ب) یک مورد اضافه است).	۰/۷۵										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون (ب)</th> <th>ستون (الف)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a. آلفا</td> <td>(۱) پرتوهای این واپاشی بیشترین نفوذ را در ورقه سرب دارند.</td> </tr> <tr> <td>b. بتای مثبت</td> <td>(۲) نوترون درون هسته به الکترون و پروتون تبدیل می شود.</td> </tr> <tr> <td>c. بتای منفی</td> <td>(۳) این نوع واپاشی در هسته های سنگین صورت می گیرد.</td> </tr> <tr> <td>d. گاما</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ستون (ب)	ستون (الف)	a. آلفا	(۱) پرتوهای این واپاشی بیشترین نفوذ را در ورقه سرب دارند.	b. بتای مثبت	(۲) نوترون درون هسته به الکترون و پروتون تبدیل می شود.	c. بتای منفی	(۳) این نوع واپاشی در هسته های سنگین صورت می گیرد.	d. گاما		
ستون (ب)	ستون (الف)											
a. آلفا	(۱) پرتوهای این واپاشی بیشترین نفوذ را در ورقه سرب دارند.											
b. بتای مثبت	(۲) نوترون درون هسته به الکترون و پروتون تبدیل می شود.											
c. بتای منفی	(۳) این نوع واپاشی در هسته های سنگین صورت می گیرد.											
d. گاما												
۲۰	نیمه عمر بیسموت ۲۱۲، حدود یک ساعت است. پس از گذشت ۵ ساعت، در نمونه ای از این بیسموت چه کسری از ماده اولیه باقی می ماند؟	۰/۷۵										
۲۰	جمع نمره موفق باشید.											

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فیزیک ۳	رشته: علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه			تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۵
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور خرداد ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) برداری که مبدأ محور را به مکان جسم در هر لحظه وصل می‌کند. (۰/۵) ب) متحرک روی خط راست و بدون تغییر جهت حرکت کند. (۰/۵)	۱
۲	الف) جابجایی (۰/۲۵) ب) صفر تا t_1 هر مورد (۰/۲۵) پ) تندشونده (۰/۲۵)	۱
۳	$\Delta x = \frac{1}{2} at^2 + v_0 t$ $\Delta x = \frac{1}{2} \times (1/5) \times (4)^2 + 0$ $\Delta x = 12m$ $v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t}$ $v_{av} = \frac{12}{4} = 3m/s$ $v_{av} = 3m/s$ ص. ۱۷ و ۱۹ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	۱/۵
۴	در نمودار مکان-زمان، جهت تقریباید در بازه زمانی t_1 تا t_2 جهت تعقر را به بالا باشد (۰/۲۵). نمودار (الف) (۰/۲۵)	۰/۵
۵	رسم دو نیروی وزن و مقاومت هوا روی شکل (۰/۵) واکنش نیروی مقاومت هوا به مولکولهای هوا (۰/۲۵) واکنش نیروی وزن به مرکز زمین (۰/۲۵)	۱
۶	$F_N - W = ma$ $F_N = 60 \times (1/2 + 9/8)$ $F_N = 66 \cdot N$ ص. ۳۶ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	۰/۷۵
۷	مکعب چوبی را روی میز افقی قرار می‌دهیم و نیروسنج را به مکعب چوبی وصل می‌کنیم و سر دیگر نیروسنج را با دست به طور افقی می‌کشیم. نیروی دست را به آرامی افزایش می‌دهیم تا جایی که مکعب در آستانه لغزیدن قرار گیرد (۰/۲۵) عددی که در این حالت نیروسنج نشان می‌دهد $f_{s,Max}$ است. (۰/۲۵) پس از اندازه گیری جرم مکعب بنا به قانون دوم نیوتون: $F_N = mg , f_{s,Max} = \mu_s F_N \quad (۰/۲۵) , \quad \mu_s = \frac{f_{s,Max}}{mg} \quad (۰/۲۵)$ ص. ۳۹	۱
۸	$\Delta p = m(v_f - v_i)$ $ \Delta p = 0/0.5 \times (-15 - 20) $ $ \Delta p = 1/75 \text{ kg.m/s}$ ص. ۴۶ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	۰/۷۵
۹	$F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$ $F = 6/6 \times 10^{-11} \times \frac{40 \times 120}{4^2}$ $F = 1/98 \times 10^{-8} N$ ص. ۴۷ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۰	$E = \frac{1}{2} k A^2$ $E = \frac{1}{2} \times (60) \times (0/0.4)^2$ $E = 4/8 \times 10^{-2} J$ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵) $x = A \cos \frac{\pi}{T} t_1$ $\gamma = \epsilon \cos \frac{\pi}{0.4} t_1$ $\frac{\pi}{0.4} t_1 = \frac{\pi}{0.4} \quad t_1 = \frac{1}{150} s$ ص. ۸۹ و ۵۸ (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	۱/۵